

Nærmiljø som læringsarena for bærekraftig utvikling

I Kunnskapsdepartementets strategiplan fra 2012 ”Kunnskap for en felles framtid” pekes det på behov for fornyet satsing på utdanning for bærekraftig utvikling i barnehage, grunnsopplæring og lærerutdanning (Kunnskapsdepartementet, 2012), men det er mangelfull forskning på *hvordan* skoler gjennomfører undervisning knyttet til bærekraftig utvikling (Øhman & Øhman, 2012).

For å forstå hva bærekraftig utvikling innebærer, må elevene få innsikt i ulike tema innenfor tre hovedområder: økologi (naturmiljø), sosialt miljø og økonomi (Hopkins 2010, Kunnskapsdepartementet 2012). Flere undersøkelser påpeker elevs manglende helhetsforståelse rundt sentrale økologiske prosesser (Leach et al., 1996, Helldén, 2004), og forskningsprosjektet skal derfor konsentrere seg om hovedområde økologi og undersøke hvordan elever utvikler sin økologiske kompetanse som en sentral del av forståelse av bærekraftig utvikling.

Bruk av nærmiljø som læringsarena kan gjøre undervisningen mer konkret og autentisk ved at det skapes kontekst for læringen (Lave & Wenger, 1991, Hale, 1993, Magntorn, 2007, Jordet, 2010, Frøyland, 2010), men internasjonale studier viser en nedgang i uteundervisningen, også innen tema der det er spesielt relevant å legge undervisningen utenfor klasserommet (Rickinson et al., 2004, Magntorn & Helldén, 2006). I stortingsmelding 22; ”Motivasjon – Mestring – Muligheter” oppfordres skolene til å ta i bruk et større spekter av læringsarenaer og mer variert og praktisk undervisning for å øke flere elevs motivasjon (Meld. St. nr 22, 2010-2011).

Foreløpig problemstilling og forskningsspørsmål:

Hvordan kan undervisning i skolens nærmiljø bidra til økologisk forståelse av bærekraftig utvikling?

- På hvilke måter kan skolens nærmiljø og lokale økosystem benyttes som læringsarena for undervisning i bærekraftig utvikling?
- Hvordan kan elever forstå bærekraftig utvikling gjennom studier av økosystemets organismer, økologiske prosesser og menneskelig påvirkning?
- Hvordan kan begrepskart benyttes som metode for å synliggjøre utvikling av elevenes forståelse?

Prosjektet vil øke kunnskapen om nærmiljø som læringsarena, undervisning i bærekraftig utvikling og elevs forståelse av bærekraftig utvikling fra en økologisk synsvinkel.

Det er tenkt å bruke grunnskoler tilknyttet Naturesekken (Den naturlige skolesekken) i undersøkelsene, både gjennom en kvantitativ oversiktsanalyse av gjennomførte undervisningsprosjekt de siste årene og gjennom kvalitative intervju av lærere og elever i noen utvalgte skoler. Naturesekken er et nasjonalt prosjekt som skal bidra til å utvikle nysgjerrighet og kunnskap om natur og samfunn, bevissthet om bærekraftig utvikling og økt miljøengasjement hos elever og lærere i grunnsopplæringen (Naturesekken, 2013).

Nøkkelord: Utdanning for bærekraftig utvikling, økologi, læringsarena, nærmiljø, naturfags didaktikk, grunnskole, begrepskart, ”det miljøbevisste mennesket”, Naturesekken.

Kilder/litteratur

Frøyland, M. (2010). Mange erfaringer i mange rom: variert undervisning i klasserom, museum og naturen. Abstract forlag.

Hale, M. (1993). Ecology in Education. Cambridge University Press.

Helldén, G. (2004). A study of recurring core developmental features in students' conceptions of some key ecological processes. Canadian Journal of Science, Mathematics and Technology Education 4 (1) 59-76.

Hopkins, C. (2010). From Tbilisi to Bonn: an important journey in the historical context of ESD. I Tomorrow Today, Tudor Rose /UNESCO (s.23-25). Hentet 5.1.13 fra: <http://unesdoc.unesco.org/images/0018/001898/189880e.pdf>

Jordet, A.N. (2010). Klasserommet utenfor, tilpasset opplæring i et utvidet læringsrom. Cappelen Akademisk Forlag.

Kunnskapsdepartementet (2012). Kunnskap for en felles framtid. Revidert strategi for utdanning for bærekraftig utvikling 2012-2015. Oslo: Utdanningsdirektoratet.

Lave, J., & Wenger, E. (1991). Situated learning: Legitimate peripheral participation. Cambridge, UK. Cambridge University Press.

Leach J., R. Driver, P. Scott & C. Wood-Robinson (1996) Children's ideas about ecology 2: ideas found in children aged 5-16 about the cycling of matter. International Journal of Science Education 18 (1), 19-34.

Magntorn, O. & Helldén, G. (2006). Reading Nature – experienced teachers' reflections on a teaching sequence in ecology: implications for future teacher training. Nordina; Nordic Studies in Science Education.

Magntorn, O. (2007). Reading nature. Developing ecological literacy through teaching. Studies in Science and Technology Education No 6.

Meld. St. nr 22 2010-2011 (2011). Motivasjon – Mestring – Muligheter; ungdomstrinnet. [Oslo]: Kunnskapsdepartementet.

Naturesekken.no; Den naturlige skolesekken – Naturfagsenteret. Hentet fra: <http://www.naturesekken.no/> Lest: 1.2.2013

Rickinson, M., Dillon, J., Teamey, K., Morris, K., Choi, M. Y., Sandres, D. & Benefield, P. (2004). A review on Outdoor Learning. Field Studies Council, 8. National Foundation for Educational Research, London.

Öhman, M & Öhman J. (2012). Harmoni eller konflikt? – en fallstudie av meningsinnhålllet i utbildning för hållbar utveckling. NorDiNa – Nordic Studies in Science Education 8(1) s. 59-71.